

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: ŻW.zch.870.1.226.2019

Warszawa, dnia

NR: 2270/19_PODPISAMI *Periciek*
WPLYNĘŁO

2019 .-08- 27

Krajowa Rada Izb Rolniczych

Pan

Wiktor Szmulewicz

Prezes Krajowej Rady

Izb Rolniczych

Parzniew, ul. Przyszłości 5

05-804 Pruszków

Pracownicy Powiatu Przeciszewo!

W odpowiedzi na pismo z dnia 2 sierpnia 2019 r. znak: KRIR/pk/w/675/19 w sprawie kosztów utylizacji martwych dzików znalezionych na polach rolników uprzejmie informuję, co następuje.

Z informacji i wyjaśnień przekazanych przez Głównego Lekarza Weterynarii wynika, że zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa zwłoki padłych dzików, znalezione w obszarach objętych restrykcjami ze względu na występowanie afrykańskiego pomoru świń (ASF) stanowią materiał kategorii I i powinny być zagospodarowane w zakładach przetwórczych kat. I lub spalarniach.

W przypadku obszarów leśnych, gdzie przeszukań dokonują pracownicy Lasów Państwowych w ramach rutynowych prac leśnych, powiadomieniem zakładu utylizacyjnego o konieczności odbioru padłych dzików oraz płatnościami za te czynności zajmuje się Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.

W przypadku przeszukań zorganizowanych, za powiadomienie zakładu utylizacyjnego oraz pokrycie kosztów utylizacji padłych dzików odpowiada powiatowy lekarz weterynarii.

Z informacji uzyskanych od Głównego Lekarza Weterynarii wynika, że praktyczne stosowanie przepisów dotyczących poszukiwania padłych dzików, usuwania padłych dzików oraz związanych z tymi czynnościami wyplat środków publicznych podmiotom w rzeczywistości uzależnione jest od

lokalnych uwarunkowań oraz jakości współpracy pomiędzy powiatowymi lekarzami weterynarii, gminami, kołami lowieckimi, zakładami utylizacyjnymi oraz obywatelami.

Z informacji zasięgniętych z wojewódzkich inspektoratów weterynarii wynika, że w tym zakresie nie dochodziło do większych problemów. Martwe zwierzęta przekazywane są podmiotom sektora utylizacyjnego, posiadającym uprawnienia do zbierania, transportu lub przetwarzania materiałów kategorii I. Wybór przedsiębiorstwa utylizacyjnego leży w gestii właściciela, posiadacza lub zarządzającego nieruchomością, na której znaleziono dzika. W przypadku potwierdzenia u badanej sztuki ASF, koszty utylizacji ponoszone są przez Inspekcję Weterynaryjną, natomiast w przypadku nie potwierdzenia występowania ASF koszty utylizacji pokrywane są przez właściciela tej nieruchomości, który może uzyskać refundację wydatków w kwocie 170 zł (w obowiązujących strefach).

Jednocześnie z uzyskanych informacji wynika, że sporadycznie zdarzają się konflikty związane z problemem odpowiedzialności za padła sztukę znaną na prywatnym gruncie. Problem dotyczy tych właścicieli, którzy wbrew obowiązkowi wynikającemu z ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1866, z późn. zm.) nie poczuwają się do usuwania padłych dzików z posesji. Niemniej jednak przypadki, w których należałoby kosztami utylizacji obciążyć właściciela prywatnej nieruchomości należą do bardzo rzadkich. Jak informują wojewódzcy inspektorzy najczęściej koszty takie pokrywane są przez burmistrzów lub wójtów w ramach pomocy mieszkańcom danej gminy.

Ponadto stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 marca 2019 r. w sprawie wprowadzenia w 2019 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 598) powiatowy lekarz weterynarii może dofinansować bezpieczne usunięcie zwłok padłych dzików na obszarze ochronnym, obszarze objętym ograniczeniami i obszarze zagrożenia. Wysokość dofinansowania wynosi 170 zł brutto za sztukę padłego dzika. Kwota ta obejmuje dojazd, załadunek, transport i unieszkodliwienie zwłok.

Powyższe dofinansowanie przez powiatowego lekarza weterynarii bezpiecznego usunięcia zwłok padłych dzików na obszarach ochronnym, objętym ograniczeniami i obszarze zagrożenia odbywa się w oparciu o wniosek złożony do powiatowego lekarza weterynarii.

Kwestia wyboru zakładu utylizacyjnego, który odbiera zwłoki padłych dzików leży w gestii podmiotu zamawiającego. Podstawowym kryterium doboru podmiotu jest cena wykonania usługi, odległość do miejsca odbioru oraz możliwości logistyczne przedsiębiorstwa utylizacyjnego. Należy jednocześnie zaznaczyć, że na obszarach zagrożenia ASF zbieraniem padłych zwierząt zajmują się wyłącznie zakłady sektora utylizacyjnego, wyznaczone do tego celu przez Głównego Lekarza Weterynarii oraz usytuowane na tych terenach.

W wyjątkowych przypadkach istnieje możliwość zakopania zwłok padłych dzików w miejscach ich znalezienia.

Zgodnie z odstępstwem określonym w art. 19 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego i produktów pochodnych, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.), powiatowy lekarz weterynarii może podjąć decyzję o zakopaniu zwłok dzików lub ich części.

Decyzja taka może być podjęta w uzasadnionych przypadkach, np. niemożliwości przetransportowania pojedynczych zwłok dzika lub jego części lub w przypadku gdy przewóz zwiększałby niebezpieczeństwo rozprzestrzeniania zagrożenia (np. przejazd przez tereny wiejskie o dużym skupisku trzody chlewnej).

W przypadku podjęcia decyzji o zakopaniu, zwłoki powinny być zakopane tak, aby uniemożliwić ich odkopanie przez dzikie zwierzęta. Dół, do którego będą złożone zwłoki dzika powinien być wykopany w możliwie bliskiej odległości od znajdującego się dzika, tak aby zminimalizować konieczność znacznego przemieszczenia dzika. Ma to na celu ograniczenie liczby miejsc, które mają styczność ze zwłokami dzika. Niemniej jednak dół powinien być przygotowany na uboczu, w miejscu nieuczęszczanym przez ludzi.

Wykopany dół powinien być na tyle głęboki aby pomieścić całe zwłoki dzika oraz uniemożliwić dostęp innym zwierzętom dzikim po zasypianiu ziemią.

Przed zasypaniem zwłoki dzika powinny być zdezynfekowane środkiem biobójczym w celu zmniejszenia aktywności potencjalnego wirusa. Zdezynfekowane zwłoki dzika ułożone w przygotowanym dole należy przysypać warstwą ziemi co najmniej do poziomu terenu, udeptać oraz ponownie spryskać preparatem biobójczym. Dezynfekcji powinna podlegać również okolica znalezienia zwłok dzika.

Miejsce zakopania dzika (np. współrzędne GPS lub opis miejsca zakopania) powinno zostać odnotowane w dokumentacji prowadzonej sprawy.

Organizacja oraz pokrycie kosztów ww. czynności są ponoszone przez powiatowego lekarza weterynarii.

Wskazać również należy, że w przypadku zagrożenia wystąpienia lub wystąpienia choroby zakaźnej podlegającej obowiązkowi zwalczania, powiatowy lekarz weterynarii stosownie do art. 45 ust. 1 pkt 8b ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w drodze rozporządzenia - aktu prawa miejscowego, może nakazać zagospodarowanie w określony sposób zwłok zwierząt łownych lub ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego pochodzących od tych zwierząt. W świetle art. 45 ust. 1a wskazanej ustawy podmiotowi, który poniósł koszty związane z realizacją ww. nakazu, przysługuje ze środków budżetu państwa zwrot kosztów faktycznie poniesionych w związku z realizacją nakazu.

Analogicznie regulacje zostały zawarte w art. 46 ust. 3 pkt 8c i ust. 3a przedmiotowej ustawy w odniesieniu do sytuacji, gdy zagrożenie wystąpienia lub wystąpienie choroby zakaźnej zwierząt

podlegającej obowiązkowi zwalczania i potrzeba zarządzenia środków, o których mowa w art. 45 ust. 1, występuje na obszarze przekraczającym obszar jednego powiatu i do wydania rozporządzenia właściwy jest wojewoda.

Biorąc pod uwagę powyższe podkreślić należy, że usuwanie i utylizacja zwłok dzików z prywatnych terenów należy do właścicieli tych nieruchomości. W razie, gdy powiatowy lekarz weterynarii lub wojewoda nałoży nakaz zagospodarowania w określony sposób zwłok dzików, możliwe jest ubieganie się z budżetu państwa zwrotu faktycznie poniesionych kosztów ich utylizacji.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że Główny Lekarz Weterynarii w ramach „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” rozważy możliwość pokrywania ww. kosztów przez Skarb Państwa.

Lpccp   Nymowy   mecumba

up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
SEKRETAŃZ STANU

Cymer

Szymon Giżyński